

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 100/2026
van 17 september 2026
Rolnummer : 8534**

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek, gesteld door het Hof van Beroep te Gent.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Joséphine Moerman en Pierre Nihoul, en de rechters Thierry Giet, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Danny Pieters en Magali Plovie, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter Joséphine Moerman,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest van 18 september 2025, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 19 september 2025, heeft het Hof van Beroep te Gent de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 322, tweede lid (oud) BW, zoals vervangen bij art. 38 W. 31 maart 1987 (*B.S.*, 27 mei 1987), de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 14 *j.* artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dan wel artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, aldus uitgelegd dat het vonnis waarbij de afstammingsband wordt vastgesteld tussen een gehuwde man en een door hem tijdens zijn huwelijk verwekt kind bij een vrouw waarvan hij niet de echtgenoot is aan de (bedrogen) echtgenoot of echtgenote moet worden betekend op straffe van de niet-tegenwerpbaarheid van de aan de afstamming gekoppelde vermogensrechtelijke aanspraken, inzonderheid van de erfrechtelijke aanspraken, van het in overspel verwekte kind ten aanzien van deze (bedrogen) echtgenoot of echtgenote en de uit dit huwelijk geboren of door beide echtgenoten geadopteerde kinderen ?

In ontkennend geval, schendt artikel 322, tweede lid (oud) BW, zoals vervangen bij art. 38 W. 31 maart 1987 (*B.S.*, 27 mei 1987), - in de interpretatie dat de in deze wettelijke bepaling opgenomen betekenisverplichting ten aanzien van de (bedrogen) echtgenoot of echtgenote en de bijhorende sanctie van niet-tegenwerpelijkheid ten aanzien van de (bedrogen) echtgenoot of echtgenote en de uit dit huwelijk geboren of door beide echtgenoten geadopteerde kinderen

niet meer geldt indien het huwelijk al is ontbonden (inz. ingevolge overlijden van de bedrogen echtgenoot of echtgenote) op het ogenblik van het tussenkomen van het vonnis waarbij de overspelige afstamming gerechtelijk wordt vastgesteld - de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 14.j. artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dan wel artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, doordat de uit dit huwelijk geboren of door beide echtgenoten geadopteerde kinderen zich in dit geval bij gebrek aan betekening van het vonnis waarbij de afstammingsband wordt gevestigd niet kunnen beroepen op de relatieve niet-tegenwerpelijke van het vonnis waarbij de (overspelige) afstamming wordt vastgesteld terwijl diezelfde uit dit huwelijk geboren of door beide echtgenoten geadopteerde kinderen bij gebrek aan betekening van het vonnis waarbij de afstammingsband wordt gevestigd zich wel kunnen beroepen op de relatieve niet-tegenwerpelijke van het vonnis waarbij de (overspelige) afstamming wordt vastgesteld op het ogenblik dat het huwelijk nog niet is ontbonden ?

In bevestigend geval, kan een grondwetsconforme interpretatie van artikel 322, tweede lid (oud) BW, zoals vervangen bij art. 38 W. 31 maart 1987 (*B.S.*, 27 mei 1987), erin bestaan dat de in deze wettelijke bepaling opgenomen betekeningsverplichting van het vonnis waarbij de (overspelige) afstamming wordt vastgesteld ook ná de ontbinding van het huwelijk (inz. door overlijden) aan de bedrogen echtgenoot of echtgenote én met terugwerkende kracht (nog) kan gebeuren middels betekening aan de bedrogen ex-echtgeno(o)t(e) hetzij, na zijn of haar overlijden, aan de uit het huwelijk geboren of door beide echtgenoten geadopteerde kinderen hetzij door de overspelige echtgenoot hetzij ingeval van zijn overlijden, door het in overspel verwekte kind waarvan de afstammingsband in het bedoelde te betekenen vonnis wordt vastgesteld ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- J. D.M. en S. D.M., bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Ann Maelfait en mr. Siemon Aelbrecht, advocaten bij de balie te Gent;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Steve Ronse en mr. Thomas Quintens, advocaten bij de balie van West-Vlaanderen.

Bij beschikking van 20 mei 2026 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Yasmine Kherbache en Michel Pâques te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen was, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaak in beraad zou worden genomen.

Ingevolge het verzoek van meerdere partijen om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 3 juni 2026 de dag van de terechtzitting bepaald op 1 juli 2026.

Op de openbare terechtzitting van 1 juli 2026 :

- zijn verschenen :

. mr. Siemon Aelbrecht en mr. Stéphanie De Pauw, advocate bij de balie te Gent, tevens *loco* mr. Ann Maelfait, voor J. D.M. en S. D.M.;

. mr. Thomas Quintens, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers Yasmine Kherbache en Michel Pâques verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

J. D.M. en S. D.M. (hierna : de consorten D.M.) zijn kinderen geboren uit het huwelijk van W. D.M. en I. V.D.B, die is overleden op 13 juli 1992.

V.M. en S.M. (hierna : de consorten M.) zijn de kinderen van A.M. Bij hun geboorte werd geen afstammingsband gevestigd langs vaderszijde. A.M. heeft in 1993 een procedure opgestart tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap ten aanzien van W. D.M. Bij vonnis van 9 november 1995 werd die gegrond verklaard.

W. D.M. is overleden op 4 augustus 2021. Bij zijn nalatenschap ontstaat er een geschil tussen de consorten D.M. en de consorten M. Bij vonnis van 21 maart 2023 oordeelde de Rechtbank van eerste aanleg dat de afstammingsband tussen W. D.M. en consorten M. vaststond bij het in kracht van gewijsde getreden vonnis van 9 november 1995.

Daar I. V.D.B. reeds was overleden vóór het inleiden van de procedure tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap, kon het vonnis van 9 november 1995 niet aan haar worden betekend. De Rechtbank oordeelde dat de betekening van het vonnis aan de echtgenote I. V.D.B. overeenkomstig artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek niet nodig was voor de tegenwerpelijke van de afstammingsband van de consorten M. ten aanzien van de consorten D.M.

Tegen dat vonnis van 21 maart 2023 hebben de consorten D.M. hoger beroep ingesteld en het verwijzende rechtscollege stelt de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag aan het Hof.

III. *In rechte*

- A -

A.1. Volgens de Ministerraad wenst het verwijzende rechtscollege met de prejudiciële vraag te vernemen of de vereiste van de betekening van het afstammingsvonnis, waarbij de afstammingsband wordt vastgesteld tussen een gehuwde man en diens kind dat buiten het huwelijk is verwekt, aan de echtgeno(o)t(e) op straffe van niet-tegenwerpelijke van de aan de afstamming gekoppelde vermogensrechtelijke aanspraken, een discriminerende behandeling vormt en een inbreuk is op de eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven.

Artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek bepaalt dat, indien het vaderschap niet vaststaat, dit kan worden vastgesteld bij vonnis. Dat afstammingsvonnis moet aan de echtgeno(o)t(e) worden betekend en zolang dat vonnis niet is betekend, kan het niet worden tegengeworpen aan de echtgeno(o)t(e) of de kinderen uit dat huwelijk. De sanctie is een relatieve niet-tegenwerpelijheid.

Bij zijn arrest nr. 48/2014 van 20 maart 2014 (ECLI:BE:GHCC:2014:ARR.048) heeft het Hof het belang benadrukt van het recht voor eenieder op de vaststelling van zijn afstamming. Dergelijk primordiaal recht dient de overhand te krijgen boven het recht van de verwanten van de biologische vader op de niet-verstoring van hun privéleven en gezinsleven. De vaststelling van de afstamming brengt verschillende rechtsgevolgen met zich mee voor het betrokken kind, waaronder vermogensrechtelijke aanspraken en inzonderheid erfrechtelijke aanspraken. De vereiste van betekening van het afstammingsvonnis heeft tot doel de echtgeno(o)t(e) en de kinderen die zijn geboren binnen het huwelijk op de hoogte te brengen van het bestaan van een afstammingsband tussen de echtgenoot en een kind dat is verwekt buiten het huwelijk, hetgeen een legitieme doelstelling is.

De sanctie van relatieve niet-tegenwerpelijheid is een verregaande sanctie, maar er kunnen zich situaties voordoen waarbij het afstammingsvonnis niet kan worden betekend aan de betrokken echtgeno(o)t(e), bijvoorbeeld wanneer het huwelijk ontbonden is. In dat geval wordt een verschil in behandeling gecreëerd tussen kinderen geboren binnen het huwelijk en kinderen verwekt buiten het huwelijk, zonder dat dit verschil redelijk verantwoord is.

De Ministerraad voert aan dat artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek grondwetsconform kan worden geïnterpreteerd door te oordelen dat de verplichting tot betekening van het afstammingsvonnis door het kind op wie het afstammingsvonnis betrekking heeft ook na de ontbinding van het huwelijk en met terugwerkende kracht kan worden uitgevoerd, door middel van een betekening hetzij aan de gewezen echtgeno(o)t(e), hetzij aan de kinderen die in het huwelijk zijn geboren of geadopteerd.

A.2.1. De appellanten voor het verwijzende rechtscollege, de consorten D.M., voeren aan dat het verwijzende rechtscollege ten onrechte de door hen gesuggereerde prejudiciële vraag heeft hervormd. Volgens het verwijzende rechtscollege moet eerst worden nagegaan of de informatieverplichting en de sanctie van de niet-tegenwerpelijheid van de erfrechtelijke aanspraken op zichzelf niet onverenigbaar zouden zijn met de Grondwet en het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Echter, dat is irrelevant, omdat *in casu* de biologische werkelijkheid niet werd onderzocht en er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat of W. D.M. daadwerkelijk de biologische vader is van de consorten M. De door het verwijzende rechtscollege aangehaalde arresten hebben betrekking op de mate waarin de erfrechtelijke aanspraken van de in overspel verwekte kinderen mogen worden beperkt, maar de consorten D.M. beogen de gelijke toepassing van de niet-tegenwerpelijheid van de erfrechtelijke aanspraken zodat zij de mogelijkheid hebben om de biologische werkelijkheid te kunnen laten primeren.

Volgens de appellanten voor het verwijzende rechtscollege domineert in artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek de realiteit van de biologische afstamming en schendt dit niet de Grondwet. Ingevolge de gebrekkige formulering door het verwijzende rechtscollege vragen zij de herformulering van de prejudiciële vraag door het Hof. In zoverre het Hof van oordeel zou zijn dat de gestelde prejudiciële vraag toch relevant is, menen zij dat de vraag ontkennend moet worden beantwoord. De eerste deelvraag komt overeen met de vraag zoals zij die hebben voorgesteld en de tweede deelvraag is niet relevant of niet ter zake dienend.

De appellanten voor het verwijzende rechtscollege gaan niet akkoord met de stelling van het verwijzende rechtscollege dat noch aan de echtgenote, noch aan de in het huwelijk geboren kinderen een verzetsrecht zou toekomen. De vaststelling van de biologische afstamming is cruciaal en ofwel wordt de biologische afstamming vastgesteld, ofwel wordt de biologische afstamming niet bewezen en is er geen sprake van een afstammingsband tussen W. D.M. en de consorten M.

A.2.2. Volgens de appellanten voor het verwijzende rechtscollege is de doelstelling van artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek de bedrogen echtgenote alsook de kinderen geboren uit het huwelijk een verzetsrecht te bieden tegen een afstammingsvonnis waarbij het vaderschap van haar echtgenoot, respectievelijk hun vader ten aanzien van een buitenechtelijk kind werd vastgesteld. Tot op het ogenblik waarop de betekening heeft plaatsgehad, kunnen noch de vader, noch het kind zich beroepen op de normale gevolgen van de gerechtelijk vastgestelde afstammingsband ten aanzien van de echtgeno(o)t(e) en de kinderen die uit het huwelijk van de vader werden geboren of door beide echtgenoten werden geadopteerd. Bij gebrek aan de betekening van het vonnis, is de afstamming niet tegenwerpelijk aan de bedrogen echtgeno(o)t(e) en de uit het huwelijk geboren kinderen. Dat

zij hun individueel betwistingsrecht omtrent de biologische afstamming van hun vader zouden verloren hebben door het vooroverlijden van hun moeder strookt niet met de *ratio legis* van artikel 322.

Artikel 319*bis* van het oud Burgerlijk Wetboek en artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek zijn vergelijkbaar. In beide artikelen wordt een vaderschapsband vastgesteld zonder enig DNA-onderzoek. Aangezien de wetgever een verzetsrecht toekent aan de kinderen onder artikel 319*bis* van het oud Burgerlijk Wetboek en hij artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek in lijn wilde brengen met artikel 319*bis*, komt aan de appellanten voor het verwijzende rechtscollege eveneens een verzetsrecht toe en is de vaststelling van de vaderschapsband enkel tegenwerpelijk na de betekening van het vonnis.

A.3. De appellanten voor het verwijzende rechtscollege voeren aan dat de door het verwijzende rechtscollege en de Ministerraad aangehaalde arresten betrekking hebben op de mate waarin de erfrechtelijke aanspraken van de in overspel verwekte kinderen mogen worden beperkt. Die casussen vertrekken dus vanuit een situatie waarin biologisch vaststaat dat de buitenechtelijke kinderen buitenechtelijk verwekt zijn. Die rechtspraak kan *in casu* niet worden toegepast omdat nog niet is vastgesteld dat er sprake is van buiten het huwelijk door de overleden echtgenoot verwekte kinderen van wie de biologische afstamming vaststaat. Te dezen werd de biologische werkelijkheid niet onderzocht. Het verwijzende rechtscollege dreigt hierdoor een grotere invulling te geven aan de in het geding zijnde bepaling ten gunste van de consorten M., van wie de biologische realiteit met de overledene niet werd vastgesteld, en miskent hun verzetsrecht. Dat de appellanten voor het verwijzende rechtscollege hun individueel betwistingsrecht omtrent de biologische afstamming van hun vader verloren zouden hebben door het vooroverlijden van hun moeder, strookt niet met de *ratio legis* van artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek.

A.4. De Ministerraad antwoordt dat het niet aan de consorten D.M. toekomt een nieuwe inhoudelijke invulling te geven aan de prejudiciële vraag, die volkomen voorbijgaat aan de strekking van de initieel gestelde prejudiciële vraag. Een herformulering op verzoek van de consorten D.M. is niet toegelaten.

- B -

B.1. Het verwijzende rechtscollege wenst van het Hof te vernemen of artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 14 *juncto* artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (hierna : het Eerste Aanvullend Protocol), « aldus uitgelegd dat het vonnis waarbij de afstammingsband wordt vastgesteld tussen een gehuwde man en een door hem tijdens zijn huwelijk verwekt kind bij een vrouw waarvan hij niet de echtgenoot is aan de (bedrogen) echtgenoot of echtgenote moet worden betekend op straffe van de niet-tegenwerpbaarheid van de aan de afstamming gekoppelde [...] aanspraken, [...] van het in overspel verwekte kind ten aanzien van deze (bedrogen) echtgenoot of echtgenote en de uit dit huwelijk geboren of door beide echtgenoten geadopteerde kinderen ».

Voorts worden, afhankelijk van het antwoord op de voormelde prejudiciële vraag, door het verwijzende rechtscollege nog twee deelvragen gesteld die betrekking hebben op de weerslag

van de ontbinding van het huwelijk op die verplichting tot betekening van het vonnis waarbij de gerechtelijke afstamming is vastgesteld en op de tegenwerpelijke van de afstamming ten aanzien van andere verwanten.

Het verwijzende rechtscollege stelt aan het Hof in het bijzonder een vraag over het verschil in behandeling dat bestaat tussen de buitenhuwelijkse kinderen – daar zij zich enkel op de uit de afstamming voortvloeiende vermogensrechten kunnen beroepen op voorwaarde dat het vonnis waarbij die afstamming wordt vastgesteld, tegenwerpelijk is aan de bedrogen echtgenoot en aan de uit dat huwelijk geboren kinderen – en de uit een huwelijk geboren kinderen.

B.2.1. Artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek, zoals vervangen door artikel 12 van de wet van 13 februari 2003 « tot openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht en tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek » en zoals van toepassing op het bodemgeschil, bepaalt :

« Wanneer het vaderschap niet vaststaat krachtens de artikelen 315 of 317, noch op grond van een erkenning en wanneer het meemoederschap bedoeld in hoofdstuk 2/1 evenmin vaststaat, kan het bij vonnis, uitgesproken door de familierechtbank, worden vastgesteld onder de bij artikel 332*quinquies* bepaalde voorwaarden.

Indien de verweerder gehuwd is en het kind tijdens het huwelijk verwekt is bij een vrouw waarvan hij niet de echtgenoot is, moet het vonnis waarbij de afstamming wordt vastgesteld, aan de echtgenoot of de echtgenote worden betekend. Totdat die betekening heeft plaatsgehad, kan het vonnis niet worden tegengeworpen aan de echtgenoot of de echtgenote, noch aan de kinderen geboren uit het huwelijk met de verweerder of geadopteerd door beide echtgenoten ».

B.2.2. De betekening is noodzakelijk, opdat het vonnis tegenwerpelijk zou zijn, wanneer twee voorwaarden cumulatief zijn vervuld : de verweerder moet gehuwd zijn en het kind van wie de afstamming wordt vastgesteld, moet tijdens het huwelijk zijn verwekt bij een vrouw met wie de verweerder niet gehuwd was.

B.3. Het Hof stelt vast dat er zich situaties kunnen voordoen als die welke aan de orde is in de voor het verwijzende rechtscollege hangende zaak, waarbij het afstammingsvonnis niet kan worden betekend aan de betrokken echtgeno(o)t(e) omdat het huwelijk reeds ontbonden was door het overlijden van de betrokken echtgeno(o)t(e).

Het Hof beperkt zijn onderzoek tot die hypothese.

B.4.1. De appellanten voor het verwijzende rechtscollege voeren aan dat het verwijzende rechtscollege ten onrechte de door hen gesuggereerde prejudiciële vraag heeft hervormd en vragen het Hof de gestelde prejudiciële vraag te herformuleren.

B.4.2. De partijen mogen de draagwijdte van de door het verwijzende rechtscollege gestelde prejudiciële vraag niet wijzigen of laten wijzigen. Wanneer het verzoek tot herformulering van de prejudiciële vraag leidt tot een wijziging van de draagwijdte ervan, kan het Hof er geen gevolg aan geven.

B.4.3. Dit is te dezen het geval, omdat in de door de appellanten voor het verwijzende rechtscollege gesuggereerde prejudiciële vraag een beoordeling door het Hof wordt bepleit vanuit het oogpunt van het kind dat binnen het huwelijk is verwekt en rekening houdend met de mogelijkheid van dat kind om al dan niet verzet aan te tekenen tegen het afstammingsvonnis, terwijl de door het verwijzende rechtscollege gestelde prejudiciële vraag uitgaat van het oogpunt van het kind dat buiten het huwelijk is verwekt en het feit of een betekeningsverplichting kan worden opgelegd op straffe van niet-tegenwerpelijheid van de afstamming van dat kind.

B.5.1. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet waarborgen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.5.2. Artikel 22 van de Grondwet bepaalt :

« Ieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven en zijn gezinsleven, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald.

De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen de bescherming van dat recht ».

Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

« 1. Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé leven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan met betrekking tot de uitoefening van dit recht dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving nodig is in het belang van 's lands veiligheid, de openbare veiligheid, of het economisch welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen ».

De Grondwetgever heeft gestreefd naar een zo groot mogelijke concordantie tussen artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (*Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 997/5, p. 2).

De draagwijdte van dat artikel 8 is analoog aan die van de voormelde grondwetsbepaling, zodat de waarborgen die beide bepalingen bieden, een onlosmakelijk geheel vormen.

Artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens verbiedt iedere discriminatie bij het genot van de in het Verdrag en de aanvullende Protocollen vermelde rechten.

Artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bepaalt :

« Alle natuurlijke of rechtspersonen hebben recht op het ongestoord genot van hun eigendom. Niemand zal van zijn eigendom worden beroofd behalve in het algemeen belang en met inachtneming van de voorwaarden neergelegd in de wet en in de algemene beginselen van het internationaal recht.

De voorgaande bepalingen zullen echter op geen enkele wijze het recht aantasten dat een Staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te

oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen en boeten te verzekeren ».

B.6. Het recht op de eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven, zoals het door de voormelde bepalingen wordt gewaarborgd, beoogt in wezen de personen te beschermen tegen inmengingen in hun privéleven en hun gezinsleven.

Artikel 22, eerste lid, van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bieden niet alleen bescherming tegen een inmenging door de overheid, maar brengen voor de overheid ook de positieve verplichting met zich mee om maatregelen te nemen die een daadwerkelijke eerbiediging van het privé- en gezinsleven waarborgen, ook in de sfeer van de onderlinge verhoudingen tussen personen, in het bijzonder ten aanzien van kinderen en andere kwetsbare personen (EHRM, 12 juni 2008, *Bevacqua en S. t. Bulgarije*, ECLI:CE:ECHR:2008:0612JUD007112701, § 64; grote kamer, 12 november 2013, *Söderman t. Zweden*, ECLI:CE:ECHR:2013:1112JUD000578608, § 78; 3 september 2015, *M. en M. t. Kroatië*, ECLI:CE:ECHR:2015:0903JUD001016113, § 176).

B.7.1. Bij zijn arrest nr. 48/2014 van 20 maart 2014 (ECLI:BE:GHCC:2014:ARR.048) heeft het Hof geoordeeld dat de artikelen 322 en 332 *quinquies* van het oud Burgerlijk Wetboek de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 17 en 23 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, niet schenden, omdat de wetgever redelijkerwijze heeft kunnen oordelen dat in een gerechtelijke procedure tot vaststelling van de afstamming het recht van eenieder op vaststelling van zijn afstamming primeert op het belang, in het algemeen, van de rust van de families en de rechtszekerheid van de familiale banden en op het recht, in het bijzonder, van de verwanten van de biologische vader om hun privéleven en gezinsleven niet verstoord te zien.

B.7.2. Hoewel het Hof artikel 322 van het oud Burgerlijk Wetboek in zijn geheel in zijn onderzoek heeft betrokken, heeft het zich nog niet uitdrukkelijk uitgesproken over de voorwaarde van betekening van het afstammingsvonnis, zoals die in artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek is opgenomen.

Het Hof moet bijgevolg nog onderzoeken of de voorwaarde van betekening van het afstammingsvonnis voor de tegenwerpelijke van de afstamming bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol.

B.8. Het in B.1 vermelde verschil in behandeling berust op een objectief criterium, namelijk de vaststelling of de verweerder gehuwd is en het kind tijdens zijn huwelijk is verwekt bij een vrouw van wie hij niet de echtgenoot is. Alleen in dat geval moet het afstammingsvonnis worden betekend aan de betrokken echtgeno(o)t(e) om tegenwerpelijk te zijn aan haar/hem en aan de kinderen geboren in het huwelijk dan wel geadopteerd door beide echtgenoten.

B.9.1. De vaststelling van de afstamming van het vaderschap brengt verschillende rechtsgevolgen met zich mee voor het betrokken kind dat is verwekt buiten het huwelijk, waaronder vermogensrechtelijke aanspraken en inzonderheid erfrechtelijke aanspraken. Die rechtsgevolgen hebben tevens een weerslag op de vermogensrechtelijke en desgevallend erfrechtelijke aanspraken van de betrokken echtgeno(o)t(e) en van de andere kinderen van wie de afstamming ten aanzien van dezelfde vader vaststaat.

B.9.2. De betekening in artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek heeft als doelstelling de betrokken echtgeno(o)t(e) op de hoogte te brengen van het bestaan van een afstammingsband tussen de verweerder en een kind dat is verwekt buiten het huwelijk. De *ratio legis* ligt in de gelegenheid die de betekening biedt aan de echtgeno(o)t(e) om maatregelen te treffen tot beveiliging van de eigen belangen en die van de huwelijkse of door de echtgenoten geadopteerde kinderen.

Dienaangaande vermeldt de parlementaire voorbereiding van de wet van 31 maart 1987 « tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming » aangaande de vrijwillige erkenning die vergelijkbaar is met de procedure van de gerechtelijke afstamming van vaderszijde :

« b) Inzake de afstamming van vaderszijde wordt de grootst mogelijke uitbreiding gegeven aan het adagium *Pater is est quem nuptiae demonstrant* en wordt de mogelijkheid om een vordering tot betwisting van het vaderschap in te stellen verruimd. Voorts wordt de erkenning van het vaderschap gewijzigd en wordt inzonderheid voorzien in de voorafgaande

toestemming van het meerderjarige kind (of van de moeder, indien het kind minderjarig is) en in de mededeling van de erkenning aan de echtgenote van degene die een in overspel verwekt kind erkent.

Het wetsontwerp voorziet bijgevolg noch in een voorafgaande toestemming van de echtgenote, noch in een in haar voordeel uitoefenbaar recht van beroep tegen de erkenning. De Vice-Eerste Minister memoreert dat het de bedoeling is het in overspel verwekte kind als niet-verantwoordelijk te beschouwen.

[...]

c) De gevolgen van de afstamming worden bepaald in het zeer belangrijke artikel 344 (nieuw) : ongeacht de wijze waarop de afstamming is vastgesteld, hebben de kinderen en hun afstammelingen dezelfde rechten en dezelfde verplichtingen ten opzichte van de ouders en hun bloed- en aanverwanten en omgekeerd;

[...]

[...] Het in uitzicht gestelde artikel 319*bis* bepaalt dat de erkenning *a patre* van een in overspel verwekt kind, aan diens echtgenote moet worden meegedeeld. Kon men nog verder gaan ? Dat was de vraag die in de commissie is gerezen. Moest men aan de echtgenote, gelet op haar belangen en vooral op die van haar wettige kinderen, een volstrekt vetorecht verlenen tegen de erkenning *a patre* van een in overspel verwekt kind ? Niemand heeft een zo extreem standpunt verdedigd » (*Parl. St.*, Kamer, 1985-1986, nr. 378/16, pp. 6-7).

« De afstamming van een in overspel verwekt kind kan worden vastgesteld zowel door vrijwillige erkenning (art. 319*bis*) als bij vonnis (art. 322) als het de afstamming van vaderszijde betreft » (*ibid.*, p. 54).

B.10.1. Het verwittigen van de echtgeno(o)t(e) teneinde aan haar/hem de mogelijkheid te geven om maatregelen te nemen tot beveiliging van de eigen belangen en die van de huwelijkse of door de echtgenoten geadopteerde kinderen, is een legitieme doelstelling die kan verantwoorden dat het vonnis waarbij de afstamming wordt vastgesteld, aan de echtgeno(o)t(e) moet worden betekend om het aan die laatste en aan de gemeenschappelijke kinderen te kunnen tegenwerpen.

B.10.2. Wanneer echter, zoals in onderhavige zaak, de betekening aan de echtgeno(o)t(e) onmogelijk is vanwege diens of haar overlijden, wordt aan de kinderen van wie de afstamming is vastgesteld bij het vonnis dat niet kan worden betekend door een toevallige omstandigheid die onafhankelijk is van hun wil, het recht ontnomen om aanspraak te maken op de nalatenschap van hun overleden vader.

Bij zijn voormelde arrest nr. 48/2014 heeft het Hof geoordeeld dat het recht van eenieder op vaststelling van zijn afstamming primeert op het belang, in het algemeen, van de rust van de families en de rechtszekerheid van de familiale banden en op het recht, in het bijzonder, van de verwanten van de biologische vader om hun privéleven en gezinsleven niet verstoord te zien.

Zodra die afstamming is vastgesteld, mag een kind dat buiten het huwelijk is verwekt bovendien enkel om zeer gewichtige redenen verschillend worden behandeld ten aanzien van kinderen die binnen het huwelijk zijn geboren (EHRM, 3 oktober 2000, *Camp en Bourimi t. Nederland*, ECLI:CE:ECHR:2000:1003JUD002836995, § 38; 9 februari 2017, *Mitziinger t. Duitsland*, ECLI:CE:ECHR:2017:0209JUD002976210, § 41). De gelijkheid tussen kinderen geboren in of buiten een huwelijk moet in de regel worden gewaarborgd.

B.10.3. In de interpretatie van artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek dat het afstammingsvonnis niet tegenwerpelijk is aan de kinderen die zijn geboren binnen het huwelijk dan wel zijn geadopteerd door de echtgenoten, wanneer dat vonnis niet kon worden betekend aan de overleden echtgeno(o)t(e) omdat de afstamming van een in overspel verwekt kind na diens of haar overlijden werd vastgesteld, heeft artikel 322, tweede lid, onevenredige gevolgen voor kinderen van wie de afstamming bij dat vonnis is vastgesteld.

B.11. In de interpretatie dat het afstammingsvonnis, bij gebrek aan betekening aan de betrokken echtgen(o)t(e) om reden van diens of haar overlijden, niet tegenwerpelijk is aan de kinderen die zijn geboren binnen het huwelijk dan wel zijn geadopteerd door de echtgenoten, is artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek niet bestaanbaar met de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.12.1. Artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek kan echter ook anders worden geïnterpreteerd, namelijk in die zin dat de verplichting tot betekening, op straffe van niet-tegenwerpelijkheid, *intuitu personae* geldt ten aanzien van de echtgeno(o)t(e) van diegene ten aanzien van wie de afstamming werd vastgesteld, waardoor die betekeningsverplichting en de eraan verbonden sanctie uitdoven bij overlijden van de echtgeno(o)t(e).

Een dergelijke interpretatie is in overeenstemming met de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, dat aanvaardt dat slechts zeer zwaarwichtige redenen een

verschil in behandeling tussen huwelijkse en buitenhuwelijkse kinderen zouden kunnen rechtvaardigen. Bovendien is die interpretatie in overeenstemming met het erfrecht van boek III, titel I, van het oud Burgerlijk Wetboek en van boek 4 van het Burgerlijk Wetboek dat geen enkel verschil in behandeling invoert naargelang van de wijze waarop de afstammingsband met de erflater is vastgesteld.

B.12.2. Indien artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek in die zin wordt geïnterpreteerd, is het in B.8 vermelde verschil in behandeling onbestaande. In die interpretatie is artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek bestaanbaar met de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.13. Een toetsing van artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek aan de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol, leidt niet tot een andere conclusie.

B.14. Rekening houdend met het voorgaande behoeft de tweede deelvraag geen antwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- In de interpretatie dat het afstammingsvonnis, bij gebrek aan betekening aan de betrokken echtgeno(o)t(e) om reden van diens of haar overlijden, niet tegenwerpelijk is aan de kinderen die zijn geboren binnen het huwelijk dan wel zijn geadopteerd door de echtgenoten, schendt artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag.

- In de interpretatie dat de betekening van het afstammingsvonnis *intuitu personae* geldt ten aanzien van de echtgeno(o)t(e) van diegene ten aanzien van wie de afstamming werd vastgesteld, waardoor die betekeningsverplichting uitdooft bij overlijden van de echtgeno(o)t(e), samen met de daaraan gekoppelde sanctie, schendt artikel 322, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek niet de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 17 september 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Nicolas Dupont

Joséphine Moerman